

W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E
W E S R Z O D Ę D N I A 28. G R U D N I A R O K U 1768.

Z T U R E K

Z Carogrodu d. 17 Października. Czantz-Basza wysłany był temi dniami do Krymu, z kąd do Romelyi odprowadzić ma złożonego Hana Maxeu-Gueray. Poprzednik jego Kerim-Gueray przywrócony na tę dostojność dnia dzisiejszego publiczny tu wiażd odprawował. Wezyr W. z Ministrami Porty naprzeciw jemu aż do Daoud-Basza wyiechali. Tatarzyn ieden od Baszy Romelyi przyślany, przybył tu dnia wczorajszego z doniesieniem o zwycięstwach znowu nad Mon-

tenegritami odnieszonych, ucięte buntowników głowy, znowu przed Pałacem Cesarzkim mają być wystawione. Fregatta Francuska *La Sultane* nazwana, pod Kommandą Hrabi de Sade zostająca przybyła tu dnia 13 tego miesiąca.

Z H I S Z P A N I I

Z Madrytu d. 20 Października. Król Jmć z Zamku swojego S. Jldefonse do Eskurialu z całą familią swoją wyiechał. Mocą wartę z Algierczykami względem wymiany niewolników ugodę, wysłano do Algieru na o-

krętach Królewskich 1,200 Bar-
barzyńców. Ale Regencya Al-
gierska nową w tej mierze tru-
dność czyni, kiedy brańców in-
nych nieprzyjmie, ale samych
tylko Algierczyków, których
ledwie 500 jest, wybiera. Dwór
przykazał, aby na to względu
nie miano, ale jeśli upoczywie
przy zdaniu swoim zostać Al-
gierczycy zechcą, wszyst-
kich nazad do Hiszpanii odwie-
ziono. Mamy nadzieję, iż Po-
seł Marokański, który poprzedni-
kiem nam do tej ugody był i
jeszcze w Algierze zostaje, za-
chodzące trudności uprzątne.

Z A N G L I I

Z Londynu d. 25. Listopada.

Wszystkie papiery dotyczące się
sprawy Pana *Wilkes* w Sądzie
Izby Królewskiej oddane były
Izbie niższej Parlamentowej,
która roztrząsać je postanowi-
ła dnia 2 przyszłego miesiąca, i
tegoż dnia wyłuchać Pana *Wil-
kes*. Drukarze niektórzy oskar-
żeni o to, iż się do wydrukowa-
nia ostatnich kart *North-Briton*
przyłożyli, skarani byli szczipłą
nader luitą i z więzienia wpu-
szczeni. Dnia 22 tego miesiąca

Admiral *Hauke* podał Izbie niż-
szej Parlamentowej rejestr na-
kładów dla floty potrzebnych

na Rok 1719. Tegoż dnia odda-
ne były rozmaite suppliki tyczą-
ce się elekcyi Posłów na Parla-
ment, które za nieprawne być
poczytaią. Hrabia *de Chatelet-Lomont* Poseł Francuski temi dnia-
mi dwóch do Wersalu Kuryerów
wyśłał. Utylskie on bardzo na
to, iż w Izbie niższej Parlamen-
towey zdania nader żwawe by-
ły względem sposobu postępowa-
nia Francyi z Korsykanami,
który powszechną na się ściągą
narodu naszego przygagę; ale
Dwór dawnego trzyma się
przedsięwzięcia swojego, nie
mieszania się w tę sprawę. Hra-
bia *Jwan Czerniszew* Poseł nad-
zwyczajny i pełnomocny Ros-
syjski przybył tu dnia 22 tego
miesiąca wieczorem z liczną na-
der asystencyą. Dnia wczoro-
rszego tenże Hrabia pierwszą
u Króla Jmci miał audyencyą w
S. James. Za rzecz tu pewną
głoszą, iż się tu znajdzie pewny
żeglarz, który przeyscie wynaj-
laź z Oceanu względem Ame-
ryki wschodniego, na zachodni
w połnocney części teyże Ame-
ryki. Przydaią, iż za dni kilka
pokazać się ma dokładne żeglu-
gi tego opisanie, iako też i
przeyscia onego przez odnogę
Hudson na Ocean względem Ame-

ryki Wschodniej. Rzecz jest dziwna, iż ani nazwiska tego żeglarczy, ani towarzyszy w czasie żeglugi tego nie mianują. Powiadają też tu, iż na przyzłą wiosnę Król Jmć do Państw swoich Niemieckich wyiedzie z Xięciem *de Gloucester* Bratena swoim, który z tamąd do Danii przedsięwzięcie podróż.

Z N I E M I E C

Od Dunaju rzeki d. 15 Listopada. Co się tycze nowego Wezyra, zgadzaia się na to wszyscy, iż doskonałym jest politykiem i dobrym żołnierzem. Wszakże na tym tak śliksim stopniu nie dołyć jest mieć takowe przymioty; trzeba przy nich mieć szczęście. Stan rozmaitych Państw w Europie od niejakiego czasu zdaje się bardzo Dwór Wiedeński zaprzętać. Upewniają iednak, iż nie odstępnie trzymać się zamysła dawnego przedsięwzięcia swego, zachowania pokoju nienuaruzonego, a starania się aby nuaruzona w innych iakichkolwiek Europy częściach spokoyność była przywrocona.

Od Dunaju rzeki d. 27 Listopada. Jdący tedy z Neapolu do Drezna Kurryer przyniosł okropną nowinę, iż dnia 22 tego

miesiąca Neapol wielką przez ziemi trzęsienie odniosł klęskę.

Z Wiednia d. 23 Listopada.

Kurryerowie tedy ustawicznie przebiegają, ich expedicye choć nam nie wiadome, wielkiej iednak wagi być muszą, ponieważ częste u Dworu bywają konferencye. Z Siedmigrodzkiej ziemi piszą, iż Tureckiego wojska przy onym pogranizzu ciągnienie w bardzo dobrym odprawilo się porządku, karnosc wojskowa iak naysurowsza była zachowana, teraz na tymże pograniczu wszystko w zupełnej spokoyności. General Jazdy Hrabia *Odonell* Kommandę najwyższą w Siedmigrodzkiej ziemi mający, zaprzętniony jest muustrowaniem Regimentow w Kraiu onym Konsyltencyą mających. Regimenty, z ktorych tuteysza załoga jest złożona, częste bardzo miowa popisy. Rada woienna wiele innych prac podeymuie na polepszenie stanu wojska, wiele temi czasy odmian w prowadzono tak do Ekonomii wojskowej, iako też do exerceranku wojskowego należących.

Z Wiednia d. 30 Listopada.

Ze Włoch piszą, iż 13 Officyerow Francuskich przechadzka

na wyspie Korfyce bawiących się, w ręce Korfykanow wpadło, Paoli, do ktorego przyprowadzeni byli, nie tylko z wszelką przyjaźnią ich ludzkością, ale też z politowaniem nad ich stanem, wolność im przywrócił. Ostatnie listy z Carogrodu potwierdzają wiadomość o złożeniu nowego W. Wezyra po trwających przez 27 tylko dni rządach. Przydają, iż pomieniony Wezyr W. złożony, nim do Kandyi, ktorey rządy powierzone mu były przyjechał, nagle umarł. Przygotowania do wojny także, jako i przedtym pod rządami nowego W. Wezyra czynią. Wielki Wezyr nowy Patriarchem Greckiemu i Ormiańskiemu przykazał, aby poddanym Cesarzkim ich religii, w stołecznym mieście i w okolicznych miejscach zalecili, aby broń którą tylko mieć u siebie mogą zprzedali. Miejskającym w Carogrodzie trzy dni fryztu na wykonanie tych rozkazow dano, po których przetrzaśnione być mają ich mieszkania, ci zaś u ktorychby się broń iaka po tym czasie znalazła, nieodwłocznie na drzwiach własnychże domow swoich obleszeni być mają.

Z Ratisbony d. 2 Grudnia.

Do zgromadzenia Pralatow głos i miejsce mających na Seymie rzeszy Niemieckiey, przybył teraz Jmć X. Opat de Neresheim, który w roku ieszcze 1765 wkroczywszy w ugodę z dotychczasowem Hrabiow Oehringen-Wallerstein od wszelkiej od tychże krajow dependencyi zupełnie został uwolniony, a zatym lenność samemu tylko podlegającemu Cesarstwu otrzymawszy, między Szwabickimi stanami jest policzony. Wyznaczona jest także kwota tak ludzi iako i pieniędzy, ktore do wojska i skarbu rzeszy Niemieckiey przystanowią; to jest, 8 ludzi pieszych, 14 Złotych, 5 Kraycarow i 4 halerze, także na utrzymanie Kammer Rzeszy Niemieckiey 9 Złotych.

Z SZWAYCARYI.

Z Neufchatel d. 11 Listopada.

Jprawa Xiążęce, i wolności Kraiowe tak dobrze teraz ustanowione są i ugruntowane, iż się spodziewać można uwolnienia na czas długi od takowych ruchow iak były ostatnie. Król Jmć wyznaczył Wdowie wernego slugi swego a oraz tak niefortunnego Pana Gaudot 500 Liwrów roczney pensyi.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKIEJ

WE SRZODE DZIA 28. GRUDNIA ROKU 1768.

Z Rzymu d. 16 Listopada. Zdeja się już szczerze tu myśleć o uspokoieniu zachodzących kłótli z domem Burbońskim. Projekt ugody nowy ułożony być ma. Ociec S. na piśmie oświadczy, iż Jufanta Xiążęcia Parmeńskiego, nigdy wyklinać nie myślał, ponieważ zbyt czarna jeszcze młodość jego nie dopuszcza, aby mógł być wykłery. Z tym wszystkim inna jeszcze trudność takowym wyrokiem bynajmniej nie rozwiązana zostaje, to jest kształt rządów w Xięstwach Parmeńskim i Placentyńskim, które Dwór Rzymski za hołdownicze, a Jufant Xiążę Jmć za najwyższe i nikomu nie podlegające poczyta. Tym czasem głoszą, iż wojska Neapolitańskie, dla tego tylko ku naszym granicom udaly się, aby liczba obywateli w Neapolu, gdzie wielka jest żywności drogość umniejszona została. Kardynał Jmć *Torreggiani* chociaż wielce na zdrowiu osłabiony, nie przestaje jednak na usilne Oycy S. pragnienia, przywiązane do urzędu swego podejmować prace, z tą tylko odmianą, iż z swego mieszkania nie wyjeżdża. Sam Ociec S. do niego przyjechał, chcąc z nim mieć Konferencyą. Według niektórych listów, nie sami tylko Montenegrzowie Turkow zaprzatają. Na dwóch innych miejscach wszcząć się miały bunt, to jest w Albanii niższej w gorach przyległych Prowincyi *Jannina*, i w *Mistra* w Kraju *Magnotów* niegdyś *Lacedemończykow*.

Z Florencyi d. 12 Listopada. Kardynał Jmć *Pallavicini* obeymując tuteyszą legacyą, wiadz publiczny odprawił dnia 3 tego miesiąca.

W. Xiążę Jmć zniósł wszelką akcyzę na zboża, oliwę, i inne towary do wyżywienia obywatelów służące, a to dla tego iedynie, aby cena żywności zbytecznie w górę nie poszła. Spodziewamy się tu w krótko powrotu Dworu z Pizy, gdzie gorączki przyrzutne nadzwyczajnie panują. Senator Jan Nelli z rozkazu W. Xiążęcia wyjechał stąd do S. Sophia, dla przypatrzenia się stanowi tamecznych obywatelów, którzy ostatnim ziemi trzęsieniem do wielkiej nędzy są przyprowadzeni. Wszystkie domy i Kościoły w Spescia, Campo-Sonasto, Gaballe, i S. Fiora są obalone. W Berletta Kościół tylko i dom Plebański w całości został.

Z Parmy d. 12 Listopada. Infant Xiążę Jmć nasz, uroczyste za duszę Krolowej Jeymci Francuskiej odprawić kazał Exekwie w Kościele WW. XX. Kapucynów. Baron de la Houze i Margrabia de Revilla Ministrowie Francuski i Hiszpański przytomni na tym nabożeństwie byli. W. Xiądz Adeodato Turchi Prowincyał Kapucyński i Kaznodzieia Infanta Xiążęcia Jmci miał pogrzebowe Kazanie.

Z Wenecyi d. 12 Listopada. Z Dalmacyi piszą, iż woyska Tureckie po zniswoleniu Montenegritow do poddaństwa, z tamtych stron ustąpiły. General Wurtzbourg dwie wsie pod granicą Dalmacyi położone spalić kazał, dla tego, iż obywatele przyrzekliży dać wierności swojej zakładników, słowa nie dotrzymali. Okręt nasz strzegący morza miasta Catarro przyległego, przejął statek ieden do Tryesty żeglujący, na którym znajdował się Kanclerz Stefana, buntowników Herizta, i czterech innych Greków z nim trzymających. Na tymże statku, przejęto wiele listów i papierów wielkiej nader wagi.

Z Bononii d. 17 Listopada. Z Rzymu piszą, iż Kardynał Jmć Torregiani z przyczyny nader osłabionego zdrowia swojego, usilnie nalega, aby urząd Sekretarza stanu mógł złożyć. Powszeczne jest rozumienie, iż Ociec S. na koniec da się do tego nakłonić, i tenże urząd powierzy Kardynałowi Jmci Neograni. Woyska Neapolitańskie dotąd przy granicy stojąc, żadnego nieprzyjacielskiego kroku nie przedsięwzięły.

Z *Korsyki* d. 18 *Listopada*. Gdy Francuzow przeciw Miastu *Jfola-Rossa* knowane zdradliwe zamyśliły w niwecz były obrocone, Francuzi otworzyły już orężem zawojuowanie onego lądu i morzem przedsięwzięli. General *Paoli* o tym wiadomość odebrawszy, z licznym poczem wojska udał się w onę stronę.

Od *Rhenu* niższego d. 30 *Listopada*. Listy prywatne z *Hollandyi* donoszą, iż *Margrabia de Puentes-Fuerte* Minister Hiszpański zleconą ma sobie nie tylko od Dworu swego, ale też od całego Domu Burbońskiego negocyacją, względem uspokojenia kłotni w północnych Europy częściach zachodzących. Też listy przydają, iż u *Gryzonów* w *Szwajcaryi* wielkie temi czasy czynić zaciągi poczęto. Niewiadomo jeszcze, jeśli one dla Francyi czyli też dla Króla *Jmci* *Sardyńskiego* przedsięwzięte są.

Z *Sztokholmu* d. 15 *Listopada*. *Hrabia de Modene* Minister pełnomocny Francyi miał dnia 12 tego miesiąca pierwszą u Króla *Jmci*, Królowey *Jemci* i Królewicy następcy Tronu iako też całej Królewskiej Familii audyencyą. Ponieważ żniwa po kilku Prowincyach nader niskiemne były, Regencya postanowiła do Kraiów, gdzie kruszcze kopią wydać 14,000 beczek żyta i owsa; to jest; 6,000 do *Orebro*, 4,000 do *Westeras*, 2,000 do *Köping*, 2,000 do *Arboga*. Zboże to albo na kredyt, albo za małe pieniądze ma być rozdane. Chociaż to wielką jest pomocą dla ludzi w kruszcowych górach i rudniach pracujących, iednak ich nędza jest niewypowiedziana, ponieważ tego roku daleko mniej żelaza roztopiono niż lat przeszłych. Na trzech tylko miejscach różnych rachują na 60,591 *Cetnarów* mniej w tym, niż w przeszłym roku ztopionego żelaza.

Z *Abo* Miasta w *Finlandyi* d. 15 *Listopada*. Burze i nawałności tu od niejakiego czasu doznane, wielu o życia utratę przypawiły. Pomiedzy innymi przypadkami, trafiło się też, iż bat na którym 14 ludzi znajdowało się z rozmaitym na targ towarem był wywrócony. Część wielka tych ludzi znowu do batu powrócić potrafiła, między którymi był chłop ieden młody, który widząc, iż żona jego tyle szczęścia nie miała

wkoczyć nazad do wody chciał; przekładano mu, iż się na
oczewiste narażał niebezpieczeństwo, odpowiedział na to, iż
żonie swojej poprzyślągi być wiernym w szczęściu i w nie-
szczęściu, i do morza wkoczył. Udało się mu, iż żonę za ra-
mię porwał. Ale w tym czasie od wiatru odpędzony był bat,
wszystkich wyratowano, ta tylko nieszczęśliwa para utonęła.

Z Nowogrodka d. 19 Grudnia. Dnia wczorajszego odpra-
wiła się solenna Exportacya śmiertelnych zwłoków Jmci P. Sta-
niława na Czaśnikach i Horholu Hrabi Łopotta Strażnika
Polnego i Pułkownika Woytk W. X. Lit. Woykiego i Pifarza
Grodzkiego Woiewodztwa Nowogrodzkiego, Bobroyckiego i
Popkowskiego Starośty &c. Który czując się bliskim ostatnie-
go kresu życia po uczynionym w drogę Wieczności pilnym
przygotowaniu się, i przyjętych ŚŚ. Sakramentach, dnia 17 te-
goż Miesiąca z tym się rozstał światem. Akt ten żalobny za sta-
ranie Jmci Pani Strażnikowej Polney pozostałej Małżonki,
i Jmci Pana Samuela Łopotta Horodniczego Powiatu Wól-
kowyckiego Trybunału Głównego W. X. Lit. Sędziego, Ka-
dencyi Nowogrodzkiej, Opiekund w pozostałych *in Minorennita-
te* Syna i Córki, przy codziennych Mszach i Wigiliach trwać bę-
dzie, aż póki ś. p. zmarłego Ciało do Bobruyska będzie prze-
niesione i w Kościele Far kim w Grobie Oczyszczym złożone.

Z WARSZAWY DNIA 28 GRUDNIA.

Najjaśniejszy Król Jmć P. N. M. wraz z Panami tu przy-
tomnemi dnia zaonedayszego z okazji doroczney Narodze-
nia Pańskiego Uroczyłości znajdował się w Kollegiacie tutey-
szej na Nabożeństwie, po którego zakończeniu powróciwszy
na Zamek, zaśląnowił się w audyencyinym pokoju, i podług
zwyczaju tamże przez długi czasu przeciąg łaskawie z obe-
cnemi Jchmciami Senatorami i Ministrami tak Polskimi, iako
też Cudzoziemskimi rozmawiał.

*Dzis Uwagi Ekonomiczne wychodzą o Doświadczonych prze-
pisach wysuszenia bagarów i błót.*